

Agenda – Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – Y Senedd **Gareth Williams**
Dyddiad: Dydd Llun, 20 Ionawr 2020 Clerc y Pwyllgor
Amser: 12.45 0300 200 6362
SeneddMCD@cynulliad.cymru

- 1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau**
12.45
- 2 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer eitem 3:**
12.45
- 3 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol)**
12.45 – 13.15 (Tudalennau 1 – 9)
CLA(5)–03–20 – Nodyn cyngor cyfreithiol
CLA(5)–03–20 – Papur briffio 1
- 4 Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru): Sesiwn dystiolaeth**
13.15–14.30 (Tudalennau 10 – 49)
Julie James AC, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
Cath Wyatt, Rheolwr Bil, y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru),
Llywodraeth Cymru
Eoghan O'Regan, Cyfreithiwr, Llywodraeth Cymru
Christopher Humphreys, Cyfreithiwr, Llywodraeth Cymru

CLA(5)–03–20 – Papur briffio 2

[Y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau \(Cymru\), fel y'i cyflwynwyd](#)

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

[Memorandwm Esboniadol](#)

[Datganiad am y Bwriad Polisi](#)

5 Offerynnau sy'n codi materion i gyflwyno adroddiad yn eu cylch i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

14.30–14.35

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Gwneud Cadarnhaol

5.1 SL(5)487 – Rheoliadau Treth Gwrediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2020

(Tudalennau 50 – 68)

CLA(5)–03–20 – Papur 1 – Adroddiad

CLA(5)–03–20 – Papur 2 – Rheoliadau

CLA(5)–03–20 – Papur 3 – Memorandwm Esboniadol

CLA(5)–03–20 – Papur 4 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd at y Llywydd, 6 Ionawr 2020

6 Papurau i'w nodi

14.35 – 14.40

6.1 Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol: Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)

(Tudalennau 69 – 70)

CLA(5)–03–20 – Papur 5 – Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, 13 Ionawr 2020

6.2 Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol: Y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru)

(Tudalennau 71 – 72)

CLA(5)–03–20 – Papur 6 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 14 Ionawr 2020

6.3 Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon: Y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru)

(Tudalennau 73 – 83)

CLA(5)–03–20 – Papur 7 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon, 14 Ionawr 2020

- 6.4 Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid: Y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru)**

(Tudalennau 84 – 89)

CLA(5)–03–20 – Papur 8 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid, 14 Ionawr 2020

- 6.5 Llythyr gan y Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig: Cyfarfodydd y Grŵp Rhyngweinidogol yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig**

(Tudalen 90)

CLA(5)–03–20 – Papur 9 – Llythyr gan y Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig, 16 Ionawr 2020

- 7 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes a ganlyn:**

14.40

- 8 Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru): Trafod y dystiolaeth**

14.40–15.00

Dyddiad y cyfarfod nesaf – 27 Ionawr 2020

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 4

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 5.1 - Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn rhagnodi'r gyfradd safonol, y gyfradd is a'r gyfradd ar gyfer gwarediadau heb eu hawdurdodi mewn perthynas â'r dreth gwarediadau tirlenwi y gellir eu codi ar warediadau trethadwy, a wneir ar ôl 1 Ebrill 2020.

Dyma'r cyfraddau o 1 Ebrill 2020 ymlaen:

- Y gyfradd safonol yw £94.15 y dunnell;
- Y gyfradd is yw £3.00 y dunnell;
- Y gyfradd ar gyfer gwarediadau heb eu hawdurdodi yw £141.20 y dunnell.

Bydd gwarediadau trethadwy a wneir ar, neu ar ôl, 1 Ebrill 2019, ond cyn 1 Ebrill 2020, yn parhau i fod yn ddarostyngedig i'r cyfraddau a ragnodwyd yn Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2018 (S.I. 2018/1209 (W. 246)).

Bydd y cyfraddau safonol ac is ar gyfer treth tirlenwi'r DU yn gyson â'r cyfraddau ar gyfer treth gwarediadau tirlenwi yng Nghymru o 1 Ebrill 2020 ymlaen (nid yw treth tirlenwi'r DU yn cynnwys cyfradd gyfwerth â'r gyfradd ar gyfer gwarediadau heb eu hawdurdodi yng Nghymru).

Gweithdrefn

Cadarnhaol dros dro

Materion technegol: craffu

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

21.3(i) (ei fod yn codi tâl ar Gronfa Gyfunol Cymru neu ei fod yn cynnwys darpariaethau sy'n ei gwneud yn ofynnol i daliadau gael eu gwneud i'r Gronfa honno neu i unrhyw ran o'r llywodraeth neu i unrhyw awdurdod lleol neu gyhoeddus yn gydnabyddiaeth am unrhyw drwydded neu gydsyniad neu am unrhyw wasanaethau sydd i'w rhoi, neu ei fod yn rhagnodi swm unrhyw dâl neu daliad o'r fath).

Mae adran 25 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 yn nodi bod yn rhaid i Awdurdod Refeniw Cymru dalu symiau a gesglir wrth arfer ei swyddogaethau i Gronfa Gyfunol Cymru. Mae'r Rheoliadau hyn yn rhagnodi'r tair cyfradd ar gyfer treth gwarediadau tirlenwi yng Nghymru.

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Ni nodir unrhyw oblygiadau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Ionawr 2020

Rheoliadau a osodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 95 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o fewn wyth niwrnod ar hugain gan ddechrau â'r diwrnod y gwnaed y Rheoliadau, gan ddiystyru unrhyw gyfnodau diddymu neu pan fo toriad am fwy na phedwar diwrnod.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif (Cy.)

Y DRETH DIRLENWI, CYMRU

**Rheoliadau Treth Gwarediadau
Tirlenwi (Cyfraddau Treth)
(Cymru) (Diwygio) 2020**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn rhagnodi'r gyfradd safonol, y gyfradd is a'r gyfradd gwarediadau sydd heb eu hawdurdodi ar gyfer y dreth gwarediadau tirlenwi sydd i'w chodi ar warediadau trethadwy (o fewn ystyr Rhan 2 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017) a wneir ar 1 Ebrill 2020 neu ar ôl hynny.

Y gyfradd safonol yw £94.15 y dunnell, y gyfradd is yw £3.00 y dunnell a'r gyfradd gwarediadau sydd heb eu hawdurdodi yw £141.20 y dunnell.

Bydd gwarediadau trethadwy a wneir ar 1 Ebrill 2019 neu ar ôl hynny ond cyn 1 Ebrill 2020 yn parhau'n ddarostyngedig i'r cyfraddau a osodir gan Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2018 (O.S. 2018/1209 (Cy. 246)) o ganlyniad i'r diwygiad a wneir gan reoliad 4 o'r Rheoliadau hyn.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ ac ar wefan Llywodraeth Cymru ar www.llyw.cymru.

Rheoliadau a osodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 95 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o fewn wyth niwrnod ar hugain gan ddechrau â'r diwrnod y gwnaed y Rheoliadau, gan ddiystyru unrhyw gyfnodau diddymu neu pan fo toriad am fwy na phedwar diwrnod.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif (Cy.)

Y DRETH DIRLENWI, CYMRU

**Rheoliadau Treth Gwarediadau
Tirlenwi (Cyfraddau Treth)
(Cymru) (Diwygio) 2020**

Gwnaed 6 Ionawr 2020

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 7 Ionawr 2020

Yn dod i rym 1 Ebrill 2020

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adrannau 14(3) a (6), 46(4) a 94(1) o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017(1).

Enwi a chychwyn

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2020 a deuant i rym ar 1 Ebrill 2020.

Cymhwyso

2. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael effaith mewn perthynas â gwarediad trethadwy (o fewn ystyr Rhan 2 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017) a wneir ar 1 Ebrill 2020 neu ar ôl hynny.

(1) 2017 dccc 3.

Cyfraddau'r dreth gwarediadau tirlenwi

3. Rhagnodir y cyfraddau a ganlyn yn unol ag adrannau 14(3) a (6), a 46(4) o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 yn y drefn honno—

- (a) y gyfradd safonol yw £94.15 y dunnell;
- (b) y gyfradd is yw £3.00 y dunnell; ac
- (c) y gyfradd gwarediadau sydd heb eu hawdurdodi yw £141.20 y dunnell.

Diwygio Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2018

4. Yn rheoliad 2 o Reoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2018(1), ar ôl “neu ar ôl hynny” mewnosoder “ond cyn 1 Ebrill 2020”.

Rebecca Evans

Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, un o Weinidogion
Cymru
6 Ionawr 2020

(1) O.S. 2018/1209 (Cy. 246).

Explanatory Memorandum to the Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2020

This Explanatory Memorandum has been prepared by Welsh Treasury: Tax Strategy, Policy and Engagement Division and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1.

Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2020 and I am satisfied that the benefits justify the likely costs.

Rebecca Evans
Minister for Finance and Trefnydd
7 January 2020

PART 1 – EXPLANATORY MEMORANDUM

1. Description

- 1.1. The Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2020 (“the regulations”) are being made under the Landfill Disposals Tax (Wales) Act 2017 (“LDT Act”)¹. The LDT Act establishes and sets out the framework and operational arrangements for landfill disposals tax which replaced UK landfill tax in Wales when it was devolved in April 2018.
- 1.2. The regulations will amend the standard rate, lower rate and unauthorised disposals rate for landfill disposals tax which will apply to taxable disposals made on or after 1 April 2020 in Wales. Taxable disposals made on or after 1 April 2019 but before 1 April 2020 will remain subject to the rates set by the Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2018 (“the 2018 Regulations”) as a result of the amendment made by these regulations.
- 1.3. Subject to the will of the Assembly, the regulations will come into force on 1 April 2020.

2. Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

- 2.1. None

3. Legislative background

- 3.1. The regulations are being made pursuant to sections 14 and 46 of the LDT Act:
 - Section 14 gives the Welsh Ministers powers to make regulations to prescribe the standard rate and the lower rate; and
 - Section 46 gives the Welsh Ministers powers to make regulations to prescribe the unauthorised disposals rate.
- 3.2. Section 95 of LDT Act requires the regulations varying the rates of LDT to be (i) laid before the Assembly, and (ii) have effect for no more than 28 sitting days, unless approved by the Assembly within this period. This is often known as the “provisional affirmative” procedure.

¹ <http://www.legislation.gov.uk/anaw/2017/3/contents/enacted>

4. Purpose and intended effect of the regulation

Summary

- 4.1. These regulations will amend the standard rate, lower rate and unauthorised disposals rate for landfill disposals tax, which will apply to taxable disposals made on or after 1 April 2020 in Wales, but they also amend the Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2018 (“the 2018 Regulations”) to disapply the rates contained in the 2018 Regulations to disposals made on or after 1 April 2019.

Policy aims and tax principles

- 4.2. In September 2017, the Welsh Government published its national strategy *Prosperity for All*². One of its four key themes is ‘Prosperous and Secure’; a key objective of which is to drive sustainable growth and combat climate change. The introduction of landfill disposals tax legislation, including these regulations, will contribute towards this objective and the national well-being goals, in particular through actions to promote a low carbon economy and develop a more resource efficient economy, building on Wales’ success in recycling and reducing the environmental impacts of production and consumption.
- 4.3. Section 91 of the LDT Act places a duty on the Welsh Ministers to have regard, amongst other factors, to the objective of reducing landfill disposals in Wales when exercising their powers and duties under the LDT Act. In developing the regulations consideration has been given to how the rates support the objective of reducing waste to landfill and the Welsh Government’s ambitions for a zero waste Wales.
- 4.4. In developing landfill disposals tax for Wales, including the regulations, the Welsh Government has applied its five principles for the development of devolved tax policy and legislation to:
 - raise revenue to support public services as fairly as possible;
 - help deliver wider fiscal and policy objectives, including jobs and economic growth;
 - be simple, clear and stable;
 - engage with taxpayers and wider stakeholders;
 - contribute directly to the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 goal of creating a more equal Wales.
- 4.5. In order to provide stability, the approach taken to setting the rates has been that the devolved tax rates should only diverge from those of the

² <http://gov.wales/docs/strategies/170919-prosperity-for-all-en.pdf>

predecessor tax rates as much as is necessary to reflect Welsh circumstances and priorities.

- 4.6 The revenue from landfill disposals tax will be used to directly fund public services in Wales, replacing part of the funding the Welsh Government receives from the UK Government³. The principle that there should be no less revenue available to fund public services has also been applied.

Current position

- 4.7 There are three rates of UK landfill tax; a lower rate for materials specified in the list of qualifying materials (and meeting certain requirements) a standard rate for all other materials and an unauthorised rate for waste disposed of at places other than authorised landfill sites. The standard rate has increased over time to incentivise diversion of waste from landfill towards prevention, re-use, recycling and recovery. The standard rate has risen from £7 in 1996-97 to £91.35 in 2019-20. The lower rate was £2 when the tax was introduced and is currently £2.90. These are the rates that are currently in force in Wales with effect from 1 April 2019.
- 4.8 Since 2014, the UK Government's approach has been to maintain the standard and lower tax rates in real terms (by the rate of inflation as measured by the Retail Price Index (RPI)). In the Autumn Budget 2017 the UK Government announced that both rates will increase in line with RPI in 2019 to 2020, the Scottish Government has set the same tax rates as the UK Government since landfill tax was devolved to Scotland in 2015.

Purpose and intended effect of the regulation

- 4.9 Alongside the publication of the draft budget in December 2019, the Minister for Finance and Trefnydd announced the landfill disposals tax rates for 2020-21 will increase as follows –
- i. The standard rate will increase from £91.35 per tonne to £94.15 per tonne;
 - ii. The lower rate will increase from £2.90 per tonne to £3.00 per tonne; and
 - iii. The unauthorised rate would increase from £137 per tonne to £141.20 per tonne.
- 4.10 The approach to setting tax rates has been guided by the tax principles and the objective to reduce landfill disposals in Wales, as required by section 91 of the LDT Act. Delivering stability and certainty for taxpayers and the wider waste industry has also been a key factor in setting the rates. The approach for tax rates to only diverge from those

³ <http://gov.wales/funding/?lang=en>

of the predecessor tax rates as much as is necessary to reflect Welsh circumstances and priorities and the principle there should be no less revenue available to fund public services has also been applied.

4.11 On this basis, the proposed standard and lower rates of landfill disposal tax are consistent with UK landfill tax rates to provide the stability and certainty stakeholders have asked for. The unauthorised disposals rate, is set higher than the standard rate (standard rate + 50%), creating an additional financial deterrent for people seeking to avoid their environmental obligations and dispose of waste illegally. Setting the rate higher than the standard rate takes account of the increased negative impact on the environment of unauthorised disposals of waste. The rate also recognises that administrative costs incurred by legitimate operators will have been avoided and better reflects the enforcement costs of the Welsh Revenue Authority (WRA).

4.12 Regulation 3 provides the rates for 2019-20:

	2019-20
Standard rate	£94.15 per tonne
Lower rate	£3 per tonne
Unauthorised disposals rate	£141.20 per tonne

5. Consultation

5.1. There is a no statutory duty to consult on these regulations and the proposed rates were announced by the Minister for Finance and Trefnydd alongside the publication of the Welsh Government's draft budget on 16 December 2019, and have been consistently trailed previously. As other tax administrations, the Welsh Government does not consult formally on tax rate changes as this remains a decision for Ministers. However, we listen to feedback and engage with external stakeholders on a regular and consistent basis. No concerns have been raised on these new proposed rates.

PART 2 – REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

6. *Impact of the Landfill Disposals Tax (Tax Rates) (Wales) (Amendment) Regulations 2018*

Options

- 6.1. In relation to setting the **lower and standard rates**, two options have been considered; to:
- Option 1a) - be consistent with UK landfill tax rates
 - Option 1b) - set 'Welsh specific' rates which are different from the UK rates
- 6.2. In relation to the **unauthorised disposals rate**, two options have been considered; to:
- Option 2a) - maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate
 - Option 2b) - change the unauthorised disposals rate as a % of the new proposed standard rate
- 6.3. A brief description of each option and their anticipated impact is outlined below followed by an analysis of the costs and benefits at section 7.

Lower and standard rates

Option 1a): be consistent with UK landfill tax rates

- 6.4. This option would introduce regulations which are consistent with UK landfill tax rates, with the standard and lower rate of LDT increasing in line with inflation (as measured by the Retail Price Index) in April 2020.
- 6.5. A clear message from stakeholders was the need for consistency, certainty and stability for businesses. Replicating the UK landfill tax rates could achieve this. Industry experts have also consistently highlighted concerns about waste tourism across the England-Wales border and a consistent rate with the UK landfill tax would address this possible risk.

Option 1b): set 'Welsh specific' rates which are different from the UK rates

- 6.6 This option would introduce regulations that set the standard and/or lower rates specific to Wales at different rates from the UK rates. In one direction, this could help to support Welsh Government priorities and policies, including the ambitious goal of zero waste by encouraging

greater recycling, recovery and re-use of waste and efforts to reduce carbon emissions and tackle climate change. An alternative approach could increase revenue to invest in public services in Wales.

Unauthorised disposals rate

Option 2a): maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate

6.8 This option would maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate of tax. This would ensure that those disposing of waste illegally pay a greater amount of tax where they dispose of it illegally compared to the amount they would have paid if they had taken it to an authorised landfill site.

6.9 As there is a proposal to increase the standard rate in line with inflation, this will therefore increase the unauthorised disposals rate from £137.00 to £141.20.

Option 2b): change the unauthorised disposals rate as a % of the new proposed standard rate

6.10 The smooth implementation of LDT has been the priority for WRA since 1 April 2019. The registration of landfill site operators (LSOs), the approval of alternative weighing methods, and reliefs such as water discounts and site restoration reliefs have been the focus for WRA to enable them to successfully collect the tax in the first year of operation. The unauthorised rate is a further tool to assist public authorities in Wales, such as NRW and local authorities in tackling illegal waste and they have been working to develop how they will work in partnership with these other bodies before they start issuing charging notices for unauthorised disposals tax. The WRA continues to develop its approach to unauthorised disposals so there is therefore no evidence to suggest a change from the current approach, which is 150% of the standard rate.

7. Costs and Benefits

7.1. The costs and benefits associated with each option have been produced using the best available information at the time.

7.2. The preferred option is for the Welsh Government to be consistent with UK landfill tax for the standard and lower rate (option 1a) and to maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate (option 2a).

7.3. The WRA has delegated compliance and enforcement functions (including tackling unauthorised disposals) to Natural Resources Wales (NRW), who have existing relationships with the landfill site operators

and extensive knowledge of the waste industry. Compliance will be undertaken on a risk basis as is currently the case with UK landfill tax.

Lower and standard rate

Option 1a): be consistent with UK landfill rates

- 7.4. A key priority for the Welsh Government was a smooth transition to LDT in 2018-19. Any changes to tax rates can be expected to have behavioural effects.
- 7.5. A reduction in LDT rates may encourage greater landfill disposals in Wales, which is not consistent with the Welsh Government's wider waste policy agenda. An increase in waste being disposed of in Wales would also have wellbeing and environmental impacts for communities. For example, it would:
- Increase waste, including potentially hazardous waste, travelling further distances on major roads and through residential areas;
 - Increase disruption for residents near landfill sites and waste transfer stations;
 - Increase the carbon footprint of waste disposal;
 - Increase pressure on existing landfill capacity, with potential calls for new landfill sites to be developed.
- 7.6. Conversely, an increase in LDT rates may encourage less waste to be disposed of to landfill in Wales than if landfill tax were to continue to apply, reducing the amount of revenue collected. This is inconsistent with our principle that there should be no less revenue available to fund public services. Further, an increase in LDT rates may encourage unauthorised waste disposals in Wales.
- 7.7. Stakeholders have suggested that the standard rate has reached its optimum level where landfilling these materials is the most expensive, and therefore least attractive, means of waste disposal. Increasing tax rates may incentivise unauthorised disposals of waste. Some stakeholders have made the case for increasing the lower rate to encourage greater recycling, re-use and recovery of these materials but the majority wanted consistency with UK rates to minimise the risk of waste tourism, including, at least initially, for the lower rate.
- 7.8. By setting rates that are consistent with UK landfill tax, public services in Wales will continue to benefit from tax revenue, while ensuring the risk of the movement of waste across borders is reduced.

Costs

- 7.9. Under this option, the lower and standard LDT rates would increase in line with inflation as measured by RPI. This means the standard rate of

LDT would be £94.15 per tonne and the lower rate would be £3 per tonne in 2020-21.

7.10. As the proposed tax rates are consistent with the UK landfill tax, there is not expected to be any significant change in the amount of waste disposed of at authorised landfill sites in Wales. Overall revenue generated from landfill disposals tax in 2019-20 and 2020-21 is forecast to be £41m and £38m respectively. Despite the increase in tax rates, revenue is expected to fall as an increasing amount of waste is diverted away from landfill. This trend is expected to continue in future years. The forecasts in Table 1 do not include the tax revenue from unauthorised disposals.

Table 1: Landfill disposals tax revenues forecast (£ million)

	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Landfill disposals tax (£m)	41	38	35	33

Source – OBR Spring forecast⁴

7.11. Further, as this option is to be consistent with UK landfill tax, there will not be any changes that incur an additional cost to landfill site operators, waste businesses or WRA.

Option 1b): set ‘Welsh specific’ rates which are different from the UK rates

7.12. Wales is at the forefront of waste policy and landfill disposals tax is a useful additional lever to support Welsh Government waste policies and achieve our ambitious goal of a zero waste Wales.

7.13. This option would increase the incentive to separate and sort waste for disposal in order to secure the lower rate of tax which can have added benefits of enabling more waste to be recovered, re-used and recycled and reduce the amount of waste going to landfill.

7.14. However, analysis provided under option 1a (paragraphs 7.8 to 7.10) demonstrates the disbenefits associated with increasing and decreasing the tax rates as well as stakeholder’s preference for consistency with UK landfill tax rates.

Option 2a): maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate

7.15. Maintaining the unauthorised disposal rate at the 150% of the new proposed standard rate ensures a level of fairness, proportionality, and transparency. It offers an effective deterrent and recognises the increased negative impact on the environment of unauthorised disposals of waste and that in normal circumstances registered landfill site operators incur administrative costs relating to registration, filing, paying

⁴ An updated forecast will be published alongside the draft budget on 16th December

and record-keeping and these would have been avoided along with penalties and interest, which would have been applied to a registered landfill site operator for failure to do these. Setting the rate at 150% of the new proposed standard rate keeps it in line with the standard rate increase which is in line with the retail price index and therefore helps to create a level playing field for legitimate waste businesses.

- 7.16. Consistent with the purpose of the tax as a lever to influence positive environmental behaviours this approach seeks to encourage individuals to make efforts to take up sustainable methods of waste disposal or, as a minimum, to take waste to a registered landfill site and pay a fair share of tax and thus protect revenue for investment in public services in Wales. Our approach further aims to bring benefit to the communities who are affected by unauthorised disposals by seeking to deter this activity in future.

Costs

- 7.17. The introduction of a separate tax rate for unauthorised disposals came into force in Wales on 1 April 2018 and was aimed primarily at deterring unauthorised disposals rather than raising tax revenue. The WRA are responsible for determining the level of compliance and enforcement activity it undertakes in relation to unauthorised disposals. It is expected that its approach will be proportionate and cost-effective and be considered in the context of the wider initiatives being taking forward by the Welsh Government, NRW and local authorities to tackle other bodies to ensure that those dumping waste bear the cost of their actions tackle unauthorised disposals.

- 7.18. An industry report in 2015⁵ highlighted that every £1 spent on waste crime enforcement is expected to return between £3.60 and £5.60 to government. This clearly makes the enforcement of these powers a valuable tool and one which could be a worthwhile investment in the long term.

- 7.19. Tax collected from unauthorised disposals will support the delivery of public services in Wales, with some revenue allocated to NRW and local authorities where they have been instrumental in assisting the investigation and pursuit of tax and to incentivise future action.

Option 2b): change the unauthorised disposals rate as a % of the new proposed standard rate

- 7.20. As mentioned above in 6.10, there is no evidence available to suggest whether the rate should increase or decrease.

⁵[http://www.esauk.org/esa_reports/ESAET Waste Crime Tackling Britains Dirty Secret LIVE.pdf](http://www.esauk.org/esa_reports/ESAET_Waste_Crime_Tackling_Britains_Dirty_Secret_LIVE.pdf)

Summary of the preferred option

- 7.21. The preferred option is for the Welsh Government to be consistent with the options used to set the rates in 2017-18, being the same as the UK Landfill Tax for the lower and standard rate (option 1a) and to maintain the unauthorised disposals rate at 150% of the new proposed standard rate (option 2a).
- 7.22. The key benefit is to provide certainty and stability for the waste industry, by broadly enabling consistency with how landfilled waste is charged in England and Wales and the risk of cross border movement of waste is reduced. It also ensures that the benefit of the tax revenue can continue to be secured for investment in public services in Wales.
- 7.23. The standard rate in particular is widely considered by stakeholders to be set at a level which reflects its environmental cost and promotes a more sustainable approach to waste management. This will help deliver wider benefits including supporting the delivery of the Welsh Government's National Strategy Prosperity for All and its wider waste and environment policies. In particular, continuing to enable the Towards Zero Waste Strategy and helping to deliver the goals set out in the Environment (Wales) Act 2016 and the *Climate Change Strategy for Wales*.
- 7.24. The unauthorised disposals rate seeks to support our policy ambition to deter unauthorised disposals which blight our communities. It will ensure that the increased negative impact of unauthorised disposals is recognised, it will support the creation of a level playing field for legitimate operators and it better reflects the enforcement costs of WRA. It is hoped the proposed rates will encourage illegal operators to manage their waste more sustainably and as a minimum take it to an authorised landfill site and pay a fair share of tax which supports public services in Wales.

8. Consultation

- 8.1. There is a no statutory duty to consult on these regulations. As other tax administrations, the Welsh Government does not consult formally on tax rate changes as this remains a decision for Ministers. However, we listen to feedback and engage with external stakeholders on a regular and consistent basis. No concerns have been raised on these new proposed rates.

9. Competition assessment

- 9.1. See **Appendix A**
- 9.2. At present there are 17 landfill site operators⁶ in the market.
- 9.3. These Regulations are not expected to adversely affect levels of competition in Wales or the competitiveness of Welsh firms, as a percentage uplift in rates will affect every operator similarly in percentage terms.

10. Post implementation review

- 10.1. The effect of the LDT Act and these regulations will be assessed in a number of ways, including:
 - A review of the LDT Act and regulations will be completed within six years of the tax being devolved to Wales;
 - Data will be collected as part of LDT tax returns and these will provide an evidence base from which evaluation of a number of Welsh Government policies can be undertaken. The data will include information on LDT revenue and the tax base directly, for example, the tonnage of standard and lower rate materials sent to landfill in Wales or the amount of tax raised at the unauthorised disposals tax rate.
 - A programme of monitoring activity will be developed to correspond with key activities including enforcement activity on unauthorised disposals.
- 10.2. Any post implementation assessment of more qualitative aspects of landfill disposals tax's introduction will require the collection of further data. For example, direct engagement with landfill site operators (meetings/surveys etc.). Assessing the impact of operational matters is the responsibility of WRA although there is potential for collaborative evaluation with the Welsh Government.

⁶ <https://beta.gov.wales/welsh-revenue-authority-list-landfill-site-operators>

APPENDIX A

The Competition Assessment

There are two stages to the Competition Assessment. The first is a quick filter that assesses whether there is a risk of a significant detrimental effect on competition. The results of the competition filter are presented in the table below:

The competition filter test for landfill site operators	
Question	Answer yes or no
Q1: In the market(s) affected by the new regulation, does any firm have more than 10% market share?	Yes
Q2: In the market(s) affected by the new regulation, does any firm have more than 20% market share?	Yes
Q3: In the market(s) affected by the new regulation, do the largest three firms together have at least 50% market share?	Yes
Q4: Would the costs of the regulation affect some firms substantially more than others?	No
Q5: Is the regulation likely to affect the market structure, changing the number or size of businesses/organisation?	No
Q6: Would the regulation lead to higher set-up costs for new or potential suppliers that existing suppliers do not have to meet?	No
Q7: Would the regulation lead to higher ongoing costs for new or potential suppliers that existing suppliers do not have to meet?	No
Q8: Is the sector characterised by rapid technological change?	No
Q9: Would the regulation restrict the ability of suppliers to choose the price, quality, range or	No

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/RE/5796/19

Elin Jones AC
Llywydd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

6 Ionawr 2020

Annwyl Llywydd,

Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2020

Heddiw, rwyf wedi gwneud y Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2020 o dan adran 95 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 a ddaw i rym ar 1 Ebrill 2020. Rwy'n amgáu copi o'r offeryn statudol a'r memorandwm esboniadol cysylltiedig yr wyf yn bwriadu eu gosod pan fydd yr offeryn statudol wedi'i gofrestru.

Yn unol â'r weithdrefn a nodwyd yn adran 95 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, mae'n rhaid i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gymeradwyo'r offeryn hwn erbyn 28 Ionawr 2020 er mwyn iddo barhau i fod mewn grym. Yn yr amgylchiadau hyn, rwy'n deall bod rheol sefydlog 21.4A yn berthnasol ac y caiff y Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen ar gyfer adroddiad y pwyllgor neu'r pwyllgorau perthnasol. Gallai fod o gymorth i chi wybod fy mod yn bwriadu cynnal y ddadl ynglŷn â'r is-ddeddfwriaeth hon yn y cyfarfod llawn ar 28 Ionawr 2020.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Mick Antoniw AC, Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, Llyr Gruffydd AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid a Sian Wilkins, Pennaeth Gwasanaethau'r Siambr a'r Pwyllgorau.

Yn gywir,

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 68
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

David Rees AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

13 Ionawr 2020

Annwyl David

Yn ystod fy ymddangosiad gerbron y Pwyllgor ar 6 Ionawr cytunais i ysgrifennu atoch am faterion yn ymwneud â Bil yr UE (Cytundeb Ymadael).

Gofynnodd Alun Davies AC am y meysydd lle mae anghytuno rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ynglŷn â'r cymalau yn y Bil y mae angen cydsyniad ar eu cyfer. Roedd anghytundeb ynghylch 10 cymal yn fersiwn mis Hydref o'r Bil ond roedd hyn wedi gostwng i bump pan ailgyflwynwyd y Bil ym mis Rhagfyr. At ei gilydd, mae llawer o gonsensws ynglŷn â pha gymalau y mae angen cydsyniad ar eu cyfer, ond yn ein barn ni, er nad yw Llywodraeth y DU yn derbyn hynny o hyd, mae angen cydsyniad y Cynulliad Cenedlaethol ar gyfer y cymalau canlynol:

Cymal	Crynodeb
17 Dehongli: Rhan 3	Mae'r cymal hwn yn darparu ar gyfer dehongli Rhan 3 o'r Bil.
25 Arbed cyfraith yr UE a ddargedwir ar ddiwedd y cyfnod gweithredu	Mae'r cymal hwn yn gwneud diwygiadau i ddarpariaethau penodedig yn Neddf yr UE (Ymadael), er enghraifft drwy amnewid amryw o gyfeiriadau at y diwrnod ymadael (' <i>exit day</i> ') fel eu bod yn cyfeirio at ddiwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu (' <i>IP completion day</i> '). Diben hyn yw sicrhau y bydd y broses o drosi cyfraith yr UE yn gyfraith yr UE a ddargedwir (' <i>retained EU law</i> ') yn awr yn digwydd ar ddiwedd y cyfnod gweithredu.
26 Dehongli cyfraith yr UE a ddargedwir a'r gyfraith berthnasol ar y cytundeb gwahanu	Mae'r cymal hwn yn gwneud diwygiadau pellach er mwyn amnewid cyfeiriadau at y diwrnod ymadael (' <i>exit day</i> ') fel eu bod yn cyfeirio at ddiwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu (' <i>IP completion day</i> '). Mae'r cymal hwn hefyd yn diffinio'r term cyfraith berthnasol ar y cytundeb gwahanu (' <i>relevant separation agreement law</i> ') ac yn pennu rheoli dehongli fel bod y corff hwnnw o gyfraith, hyd y bo'n gymwys, yn cael ei ddehongli'n unol â'r Cytundeb Ymadael, cytundeb gwahanu EEA EFTA a'r cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir.

29 Adolygu cyfraith yr UE yn ystod y cyfnod gweithredu	Mae'r cymal hwn yn darparu ar gyfer adolygu deddfwriaeth yr UE yn ystod y cyfnod gweithredu.
36 Diddymu deddfiadau diangen neu rai sydd wedi'u disbyddu	Mae'r cymal hwn yn diddymu deddfiadau diangen neu rai sydd wedi'u disbyddu.

Holwyd fi hefyd am gymal 20, ynghylch darpariaeth ariannol i ganiatáu i daliadau gael eu gwneud i'r UE at ddibenion cydymffurfio ag unrhyw rai o rwymedigaethau'r Cytundeb Ymadael.

Ar ôl ystyried hyn, rydym yn cytuno bod y cymal hwn yn addasu cymhwysedd Gweinidogion Cymru a bod angen cydsyniad Senedd Cymru ar ei gyfer.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yn gywir

MARK DRAKEFORD

Ein cyf/Our ref: MA/VG/5824/19

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoni AC
Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

14 Ionawr 2020

Annwyl Mick,

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol am ei waith craffu ar Fil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) yn ystod Cyfnod 1 o'r broses ddeddfwriaethol. Gan adeiladu ar yr hyn a ddywedais yn y ddadl Egwyddorion Cyffredinol ar 26 Tachwedd, rwyf yn falch o ymateb i'r argymhellion a wnaed yn adroddiad craffu'r Pwyllgor, a gyhoeddwyd ar 15 Tachwedd 2019.

O ran lefel y manylder a nodir ar wyneb y Bil mewn perthynas â'r ddyletswydd gonestrwydd, mae hyn yn rhywbeth sydd wedi cael ei ystyried yn ofalus, a hynny pan oedd y Bil yn cael ei baratoi ac wrth inni symud trwy Gyfnod 1 o'r broses graffu. Mae'n glir bod adran 3 o'r Bil yn nodi o dan ba amgylchiadau y mae'r ddyletswydd yn dod i rym. Bydd canllawiau statudol i'w cyhoeddi o dan adran 10 yn esbonio'r amgylchiadau hyn, beth yw ystyr y ddyletswydd gonestrwydd ac yn nodi pryd y bydd y ddyletswydd hon yn gymwys, gan gynnwys esbonio a darlunio'r hyn a olygir wrth niwed "sy'n fwy na mân niwed" ("more than minimal"). Mae adran 4 yn ei gwneud yn glir y camau allweddol sydd i'w dilyn pan fydd y ddyletswydd wedi'i sbarduno, gyda manylion y weithdrefn ei hun i'w nodi mewn rheoliadau.

Rwyf wedi cofnodi fy ymrwymiad i gyd-ddatblygu'r canllawiau statudol gyda chynrychiolwyr proffesiynol a chynrychiolwyr sy'n gleifion, er mwyn i'r amgylchiadau lle bo'r ddyletswydd yn gymwys yn cael eu deall yn glir a'u disgrifio mewn ffordd sy'n gymwys i bawb. Rwyf yn bwriadu i'r canllawiau gynnwys enghreifftiau ac astudiaethau achos a fydd yn eu gwneud yn hawdd i glinigwyr, defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd yn ehangach eu darllen.

Rwyf yn gwerthfawrogi'n llawn ei bod yn dasg anodd penderfynu faint o fanylion sy'n mynd ar wyneb y Bil a/neu is-ddeddfwriaeth a faint a gynhwysir mewn canllawiau statudol. Rwyf yn deall awydd y Pwyllgor i geisio esboniad am y dull gweithredu yr ydym wedi'i ddefnyddio. Rwyf yn awyddus i ddysgu o brofiad awdurdodaethau eraill, fel Cymru a Lloegr yn hyn o beth ac yn fy marn i mae'r Bil yn taro cydbwysedd priodol.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

O ran y defnydd o'r pwerau yn adran 26 o'r Bil, nid oes gennyf unrhyw gynlluniau ar y gweill i ddefnyddio'r pwerau hynny mewn perthynas â gwelliannau i ddeddfwriaeth sylfaenol. Mae'r holl welliannau y mae eu hangen ar hyn o bryd wedi'u cynnwys yn Atodlen 3 i'r Bil. Er hynny, mae'n bwysig cadw pŵer er mwyn sicrhau y gellir rhoi'r Bil ar waith yn effeithiol yn yr holl amgylchiadau. Fel sy'n ofynnol o dan adran 23(3) byddai unrhyw newidiadau i ddeddfwriaeth sylfaenol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ac felly'n gorfod cael eu cymeradwyo gan y Cynulliad.

O safbwynt is-ddeddfwriaeth bydd angen inni wneud rhai newidiadau canlyniadol i reoliadau sy'n bodoli eisoes, er enghraifft, i ddileu cyfeiriadau at Gyngorau Iechyd Cymuned, ond mae hon yn rhan safonol o'r broses o roi pob Bil ar waith. Bydd y rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i weithdrefn penderfyniad negyddol y Cynulliad sy'n adlewyrchu'r dewis o broses a gymerwyd mewn Deddfau eraill o'r Cynulliad.

Yn olaf, rwyf wedi ystyried sylwadau'r Pwyllgor ynghylch Adran 26(1) ac, yn enwedig, y defnydd o'r gair "hwylus" ("expedient").

Byddaf yn cyflwyno gwelliant gan y Llywodraeth i ddisodli'r gair "hwylus" â'r gair "priodol" er mwyn i'r pŵer yn adran 26(1) gael ei arfer lle bo'n "angenrheidiol neu'n briodol" at ddibenion y Ddeddf.

Rhaid cofio nad cwmpas pŵer yn Adran 26(1) yw gwneud rheoliadau sy'n cynnwys darpariaeth newydd neu ddarpariaeth o sylwedd ond yn hytrach gwneud newidiadau i sicrhau bod darpariaethau eraill y Bil yn gweithio'n ymarferol - rhaid i'r ddarpariaeth a wneir fod yn ddarpariaeth atodol, ategol, canlyniadol, darfodol, trosiannol neu'n ddarpariaeth arbed a rhaid iddi fod at ddibenion y ddeddf.

Mae angen pŵer priodol fel y gellir gwneud darpariaeth ganlyniadol neu ddarfodol sy'n rhoi'r effaith orau i fwriadau polisi'r Bil, ei galluogi i gael ei roi ar waith yn effeithiol a sicrhau bod y llyfr statud ehangach yn cael ei gadw'n gyfoes ac yn hygyrch. Mae hyn yn gyson ag arferion drafftio mewn Biliau eraill yng Nghymru ac yn ehangach yn y DU.

I gloi, byddaf yn ysgrifennu hefyd at Gadeiryddion y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon a'r Pwyllgorau Cyllid ynghylch eu hadroddiadau Cyfnod 1 a byddaf yn anfon copi o bob llythyr at y tri Chadeirydd Pwyllgor.

Yn gywir,

Vaughan Gething AC/AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Vaughan Gething AC/AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/VG/5824/19

Dai Lloyd AC
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

14 Ionawr 2020

Annwyl Dai,

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon am graffu ar y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) yn ystod Cyfnod 1 y broses deddfwriaethol.

Yn Atodiad A i'r llythyr hwn, rwy'n cydnabod ac yn nodi fy ymateb i'r 21 o argymhellion a wnaed yn adroddiad craffu'r Pwyllgor, a gyhoeddwyd ar 15 Tachwedd 2019. Gan adeiladu ar yr hyn a ddywedais yn nadl Cyfnod 1 ar yr Egwyddorion Cyffredinol ar 26 Tachwedd 2019, mae hyn yn adlewyrchu fy marn bresennol ar y materion a godwyd.

Byddaf hefyd yn ysgrifennu at Gadeiryddion y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol a'r Pwyllgor Cyllid ynghylch eu hadroddiadau Cyfnod 1 a byddaf yn anfon copi o bob llythyr at bob un o'r tri Chadeirydd.

Edrychaf ymlaen at barhau i weithio gydag Aelodau wrth i'r Bil fynd drwy'r Cynulliad.

Yn gywir,

Vaughan Gething AC/AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad A: Ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ynghylch y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru).

Ar 15 Tachwedd 2019, cyhoeddodd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ei adroddiad craffu Cyfnod 1 mewn perthynas â'r Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru). Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwnnw.

Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth ar gyfer cyhoeddi canllawiau statudol sy'n ymwneud â'r ddyletswydd ansawdd. Dylai canllawiau o'r fath, ymhlith pethau eraill, nodi'n glir sut y bydd y ddyletswydd ansawdd wrth ddarparu gwasanaethau yn cael ei hasesu a sut y bydd sefydliad yn dangos ei fod wedi sicrhau canlyniad gwell. Dylai hefyd gynnwys manylion am sut y bydd arloesi a gwelliannau a gyflwynwyd mewn un ardal yn cael eu lledaenu a'u rhoi ar waith ledled Cymru gyfan.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derbynn

Cafodd hyn ei godi yn y Pwyllgor, ac roedd hynny yn ddefnyddiol. Rwyf wedi pwysu a mesur yr hyn a drafodwyd ac yn diolch i'r Pwyllgor am eu cyfraniad ar y mater hwn.

Yng Nghyfnod 2, byddaf yn cyflwyno gwelliannau i Ran 2 y Bil (gwella gwasanaethau iechyd) er mwyn i Weinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau statudol mewn perthynas â'r ddyletswydd ansawdd y darperir ar ei chyfer yn y Bil. Bydd dyletswydd ar Fyrddau Iechyd Lleol, Ymddiriedolaethau'r GIG ac Awdurdodau Iechyd Arbennig Cymru i ystyried y canllawiau wrth gyflawni eu swyddogaethau.

Fel y gwyddoch, rwy'n awyddus i gyhoeddi canllawiau i'r GIG er mwyn helpu i weithredu'r ddyletswydd ansawdd a rhoi arweiniad ymarferol ar sut rydym yn disgwyl i gyrff y GIG gyflawni'r ddyletswydd. Rwy'n bwriadu iddi fod yn ddogfen ymarferol, hawdd ei defnyddio gydag enghreifftiau yn dangos sut y rhagwelwn y bydd y ddyletswydd yn gweithio'n ymarferol. Fel y dywedais yn y Pwyllgor, bydd cael y canllawiau hyn i gefnogi'r ddyletswydd ar wyneb y Bil hefyd yn helpu'r broses graffu sydd gennym ar waith megis y rheoleiddwyr, Aelodau'r Cynulliad a rhanddeiliaid eraill sydd â diddordeb mewn sicrhau bod y ddyletswydd ansawdd yn ennill ei phlwyf.

Argymhelliad 3. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i gyfeirio'n benodol at yr angen i ganolbwyntio ar waith ataliol ac ar wella iechyd y boblogaeth fel rhan o'r ddyletswydd ansawdd

Argymhelliad 4. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth benodol ynghylch cynllunio'r gweithlu/lefelau staffio priodol, a hynny fel rhan o'r ddyletswydd ansawdd.

Argymhelliad 5. Rydym yn argymell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth benodol ynghylch dyletswydd i sicrhau gwelliannau i degwch iechyd, a hynny fel rhan o'r ddyletswydd ansawdd.

Argymhelliad 6. Rydym yn argymell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth benodol ynghylch goblygiadau peidio â chydymffurfio â'r ddyletswydd ansawdd.

Argymhelliad 7. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod canllawiau o dan y Bil yn nodi'n glir sut y bydd y ddyletswydd ansawdd yn cyd-fynd â'r dyletswyddau gofal cymdeithasol presennol, a sut y bydd yn cefnogi'r agenda integreiddio.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod diwygiadau i'r Bil, ond ymdrin â'r materion a amlinellir yn yr argymhellion o fewn canllawiau statudol

Caiff canllawiau statudol eu llunio ar y cyd â chynrychiolwyr gweithwyr proffesiynol a chleifion er mwyn cefnogi a chynorthwyo cyrff y GIG wrth iddynt weithredu'r ddyletswydd ansawdd.

Wrth wneud hynny, bydd y canllawiau yn disgrifio ymhellach yr hyn a olygir wrth ansawdd a sut bydd yn gweithio'n ymarferol, gan gynnwys: sut dylai fod yn berthnasol i **holl** swyddogaethau a phrosesau cyrff y GIG; beth mae'n ei olygu ar gyfer ystyriaethau a phenderfyniadau a wneir ar bob lefel; sut dylid ystyried ansawdd gwasanaethau ar lefel y boblogaeth ehangach a sut gall cyrff y GIG ddangos eu bod wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd, trwy gyfrwng eu hadroddiadau ansawdd blynyddol, a orchynnwyd gan y Bil.

Bydd y canllawiau yn helpu i ddangos sut mae'r ddyletswydd yn berthnasol i ystyriaethau allweddol megis atal ac iechyd y boblogaeth, cynllunio'r gweithlu a threfniadau staffio a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd. Bydd hefyd yn amlygu'r cysylltiadau â dyletswyddau gofal cymdeithasol presennol, er mwyn ategu gwasanaethau integredig, ac yn egluro y bydd diffyg cydymffurfio â'r ddyletswydd yn codi pryderon ac yn gallu arwain at fesurau uwchgyfeirio.

Argymhelliad 8. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth benodol ynghylch dyletswydd darparwyr iechyd a darparwyr gofal cymdeithasol i gydweithio er mwyn sicrhau gwelliannau i ddefnyddwyr gwasanaethau.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Rwyf wedi rhoi ystyriaeth ofalus i farn rhanddeiliaid yn hyn o beth ac rwy'n ffyddiog ein bod ni'n gallu gwneud hyn o fewn y fframwaith deddfwriaethol presennol.

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn gorfodi trefniadau cydweithredu a phartneriaeth rhwng awdurdodau lleol a'u partneriaid perthnasol, gan gynnwys byrddau iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG, er mwyn

cyflawni canlyniadau gwell, hyrwyddo llesiant pobl a darparu gwasanaethau'n fwy effeithlon ac effeithiol.

Wrth wneud hynny, mae'r Ddeddf yn gosod dyletswyddau ar bartneriaid iechyd a llywodraeth leol i weithio gyda'i gilydd i asesu anghenion eu poblogaeth. O dan gyfarwyddyd y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, mae'n rhaid iddynt lunio adroddiad ar y cyd ar ganlyniadau'r asesiadau hyn o'r boblogaeth a datblygu cynllun ardal ar y cyd ar gyfer diwallu anghenion gofal a chymorth dros gyfnod o dair blynedd.

Ar yr un pryd, rhaid i gyrrff y GIG ac awdurdodau lleol baratoi ac adolygu eu cynlluniau tymor canolig integredig bob 3 blynedd. Mae'r cynlluniau hyn yn nodi sut byddant yn cydweithio i wella gwasanaethau iechyd yn barhaus ar gyfer y bobl maent yn eu gwasanaethu.

Mae canlyniadau'r asesiadau hyn yn fodd i awdurdodau lleol a byrddau iechyd gynllunio gyda'i gilydd sut gallant fynd i'r afael â'r anghenion hynny, ar y cyd neu'n unigol, mewn ffordd ddi-dor ac integredig. Mae gwella canlyniadau, ar draws y system iechyd a gofal cymdeithasol, yn werth cyffredin ac yn sbardun allweddol i gyflawni'r blaenoriaethau a nodir yng nghynllun Cymru Iachach.

Argymhelliad 9. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth benodol ynghylch goblygiadau peidio â chydymffurfio â'r ddyletswydd gonestrwydd.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod diwygiadau i'r Bil ond bydd hyn yn cael sylw yn y canllawiau statudol

Rwy'n falch o nodi bod y Pwyllgor yn cytuno nad yw cosbau ariannol yn addas. Fel yn achos y ddyletswydd ansawdd, bydd y canllawiau statudol ar y ddyletswydd gonestrwydd yn esbonio'n glir y berthynas rhwng y ddyletswydd a Fframwaith Perfformiad GIG Cymru, gan gynnwys y trefniadau uwchgyfeirio ac ymyrryd. Byddwn hefyd yn sicrhau, lle bo'n briodol, ei fod yn cyd-fynd yn glir â'r trefniadau Gweithio i Wella ac yn egluro sut mae'r ddyletswydd yn cyd-fynd â Pholisi Codi Pryderon (Chwythu'r Chwiban) Cymru Gyfan.

Argymhelliad 10. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn egluro'i fwriad o ran yr hyn a fydd yn digwydd i'r adroddiadau gonestrwydd, unwaith y byddant wedi'u creu, gan gynnwys sut y bwriedir eu monitro a chraffu arnynt.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derby

Y bwriad yw cyd-gynhyrchu'r canllawiau statudol ar onestrwydd gyda chynrychiolwyr gweithwyr proffesiynol a chleifion. Felly, bydd manylion y ffordd orau o ddefnyddio'r adroddiadau yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses honno.

Ymhlith y camau rwy'n disgwyl eu gweld yw diweddariadau rheolaidd i gyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, er mwyn rhoi sicrwydd i aelodau annibynnol bod y ddyletswydd yn cael ei chyflawni a bod yr hyn a ddysgir yn cael ei roi ar waith, gan uwchgyfeirio i'r Bwrdd lle bo'n briodol.

Bwriedir i Lywodraeth Cymru fonitro cynnwys yr adroddiadau gonestrwydd law yn llaw â ffynonellau gwybodaeth eraill fel adroddiadau am ddigwyddiadau difrifol a data cwynion. Bydd hyn yn llywio cyfarfodydd rheolaidd y Tîm Ansawdd a Chyflenwi a'r Tîm Gweithredol â byrddau iechyd yn ogystal â llywio trafodaethau a thystiolaeth a ystyrir drwy drefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrryd y GIG. Bydd Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru yn ystyried yr adroddiadau fel rhan o'i gwaith casglu gwybodaeth, er mwyn cefnogi ei rhaglen arolygu ac adolygu.

Mae rhagor o fanylion am y dyletswyddau i adrodd am ansawdd a gonestrwydd ar gael yn Atodiadau 2 a 3 i'm llythyr at y Pwyllgor ar 30 Awst 2019¹ sy'n darparu amlinelliaid drafft o'r canllawiau.

Bydd y canllawiau statudol ar onestrwydd yn nodi sut dylai Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG ddefnyddio'r data a gesglir, drwy adroddiadau blynyddol, er mwyn helpu i lywio eu hadroddiadau ansawdd blynyddol newydd a sut gall darparwyr gofal y GIG ddangos eu bod yn hyrwyddo diwylliant sy'n annog gonestrwydd a'r dysgu sy'n deillio ohono.

Argymhelliad 11. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth sy'n golygu mai Cynulliad Cenedlaethol Cymru fydd yn penodi aelodau Corff Llais y Dinesydd.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod - ond bydd yn sicrhau rhagor o gyfraniad gan randdeiliaid at y broses

Rwyf wedi gwranddo ar y dadleuon a gyflwynwyd gan aelodau'r Pwyllgor ar y pwynt hwn. Hefyd, rwyf wedi bwrw golwg arall ar y dystiolaeth a roddwyd gan randdeiliaid. Rwy'n ymwybodol bod hwn yn bwnc sydd wedi ennyn barn gref, ac roeddwn yn croesawu'r cyfle, yn y Pwyllgor, i nodi ein rhesymeg polisi dros y safbwynt a fabwysiadwyd gennym yn y Bil.

Mae gennyf hyder yn y dull a ragnodir yn y Bil – y bydd aelodau Bwrdd Corff Llais y Dinesydd yn cael eu penodi drwy'r broses penodiadau cyhoeddus, gyda chyfraniad ychwanegol gan randdeiliaid yn ystod cam y Panel Asesu Cynghorol, ac y bydd yr holl aelodau eraill (staff a gwirfoddolwyr) yn cael eu recriwtio gan y Corff ei hun.

Wrth wneud penodiadau i Fwrdd Corff Llais y Dinesydd, bydd Gweinidogion Cymru yn dilyn y Cod Llywodraethu ar Benodiadau Cyhoeddus, sy'n nodi'r broses a'r egwyddorion i'w dilyn. Felly, bydd penodiadau'n cael eu rheoleiddio'n annibynnol gan y Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus ac, yn y pen draw, mae pob Gweinidog yn atebol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru am ei benderfyniadau.

Gwneir y penodiadau hyn ar sail teilyngdod yn unig; er budd y cyhoedd; heb rwymedigaeth, drwy broses sy'n agored, tryloyw, teg a diduedd.

¹<http://www.senedd.cynulliad.cymru/documents/s93589/Llythyr%20gan%20y%20Gweinidog%20Iechyd%20a%20Gwasanaethau%20Cymdeithasol%20ar%20Fil%20Iechyd%20a%20Gofal%20Cymdeithasol%20Ansaw.pdf>

Yn fy nhystiolaeth i'r Pwyllgor ac yn y drafodaeth Egwyddorion Cyffredinol, cadarnheais sut mae hyn yn gwella'r sefyllfa bresennol o ran penodi aelodau a chyflogi staff yn y Cynghorau Iechyd Cymuned yn sylweddol yn fy marn i.

Mae'r Bil yn sefydlu Corff Llais y Dinesydd fel endid cyfreithiol ynddo'i hun, gyda phwerau i recriwtio ei staff a'i wirfoddolwyr ei hun a'r gallu i ymrwymo i'w gongtractau ei hun, gyda'i fframwaith llywodraethu ei hun, mewn ffordd sy'n sicrhau y gall arfer ei swyddogaethau'n annibynnol ar lywodraeth.

Mae'r Bil yn nodi'n glir y bydd y Corff ei hun yn pennu ei amcanion a'i flaenoriaethau ei hun ar gyfer y flwyddyn, yn ei gynllun blynyddol cyhoeddedig, ar ôl ymgynghori â phwy bynnag yr ystyria'n briodol. Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, bydd y Corff yn cyflwyno adroddiad ar sut iddo gyflawni ei swyddogaethau, gan osod copi gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a bydd datganiad o'i gyfrifon yn cael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol.

Bydd y mesurau hyn yn sicrhau lefel uchel o annibyniaeth i'r Corff newydd ac yn cynnig cyfleoedd clir i graffu ar ei waith.

Argymhelliad 12. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth sy'n rhoi i Gorff Llais y Dinesydd hawl mynediad cymwys i leoliadau iechyd a gofal cymdeithasol, a hynny at ddibenion siarad â defnyddwyr gwasanaeth ac edrych mewn ffordd gymesur a rhesymol ar y gofal sy'n cael ei ddarparu. Gellid cynnwys manylion amodau neu gyfyngiadau penodol sy'n berthnasol wrth ddefnyddio'r pŵer hwn mewn rheoliadau neu ganllawiau statudol a fydd yn cyd-fynd â'r Ddeddf.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod – ond ar 2 Rhagfyr 2019, cyflwynodd y Llywodraeth welliant i'r Bil i gyflwyno Cod Ymarfer ar Fynediad.

Mae'r cwestiwn ynghylch mynediad i leoliadau lle darperir gwasanaethau iechyd neu ofal cymdeithasol wedi ysgogi cryn drafodaeth yn ystod Cyfnod 1 y broses graffu.

Mae'r Bil yn creu Corff Llais y Dinesydd newydd sydd â'r nod a'r diben cyffredinol o gynrychioli buddiannau'r cyhoedd ym maes iechyd a gofal cymdeithasol. Swyddogaeth ganolog Corff Llais y Dinesydd yw cael ceisio barn y cyhoedd, ac fe bwysleisiais fod cael barn pobl yn y pwynt lle darperir gwasanaethau yn elfen allweddol. Mae sicrhau bod defnyddwyr gwasanaethau yn gallu helpu i lywio'r broses o gyflenwi gwasanaethau yn ddyhead hollbwysig y rhan hon o'r Bil. Rwyf wedi gwrandao ar dystiolaeth rhanddeiliaid ynglŷn â sut gellid cyflawni hyn.

Rwyf wedi pwysu a mesur yr holl dystiolaeth a gafwyd gan y rheini a oedd o blaid rhoi pŵer mynediad dirybudd i'r Corff a'r rhai a gododd pryderon yn erbyn hynny.

Mae gwelliant y Llywodraeth a gyflwynwyd ar 2 Rhagfyr 2019 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi Cod Ymarfer ar fynediad i safleoedd lle darperir gwasanaethau iechyd neu wasanaethau cymdeithasol er mwyn gofyn am farn unigolion.

Byddwn yn cynnal ymgynghoriad statudol ar y Cod cyn ei gyhoeddi er mwyn rhoi cyfle i bob rhanddeliad ymateb i'r cynnwys.

Bwriedir i'r Cod gydnabod swyddogaeth y Corff sef ceisio barn pobl yn ogystal â chydabod yr angen i ddiogelu preifatrwydd defnyddwyr gwasanaeth a darparwyr gwasanaethau. Gall y Cod, er enghraifft, argymhell y ffactorau sydd angen i'r Corff eu hystyried wrth wneud cais am fynediad i leoliadau, fel gwneud cais ar adegau rhesymol. Gall hefyd wneud argymhellion am yr angen i sicrhau bod rhai sy'n cynnal ymweliadau yn cael hyfforddiant a gwiriadau priodol. Fel y nodwyd uchod, bydd hyn yn destun ymgynghoriad.

Un o brif fanteision y Cod yw y bydd yn gallu adlewyrchu'r ystod o leoliadau sy'n darparu gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol. Mae mathau tra gwahanol o ofal, cymorth a thriniaeth yn cael eu darparu ar draws y lleoliadau hyn, sy'n ymateb i anghenion a dymuniadau cleifion. Bydd y Cod yn ddogfen fyw, sy'n gallu ymateb i'r newidiadau mewn ymarfer a phrofiadau o ddefnyddio'r Cod. Bydd yn sicrhau bod yr holl bartïon yn cyflawni eu dyletswyddau perthnasol.

Er ei bod yn bwysig, rhaid cofio mai dim ond un ffordd y gall y Corff gasglu barn yw cael mynediad i leoliadau. Mae ganddo ddyletswydd dan y Bil i nodi mewn datganiad polisi sut mae'n bwriadu casglu barn y cyhoedd (adran 14). Felly, mae'n hanfodol bod gan y Corff strategaeth i ymgysylltu cymaint â phosib ag aelodau'r cyhoedd, gan ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael iddo. Gobeithio y bydd hyn yn galluogi'r Corff i gyrraedd nifer sylweddol o'r cyhoedd trwy ddulliau amrywiol, gan gynnwys gweithgareddau ar-lein, grwpiau trafod ac ymgynghoriadau. Efallai y bydd angen i'r Corff ymgysylltu nid yn unig â defnyddwyr gwasanaethau presennol, ond rhai blaenorol, darpar ddefnyddwyr gwasanaethau, aelodau o'u teuluoedd ac ati, er mwyn sicrhau bod y safbwyntiau a glywir mor gynrychioliadol â phosib.

Yn yr un modd, mae'n ofynnol i gyrff y GIG ac awdurdodau lleol wneud trefniadau i godi ymwybyddiaeth pobl sy'n derbyn gwasanaethau iechyd a chymdeithasol o weithgareddau Corff Llais y Dinesydd (adran 17). Nod y dyletswyddau newydd hyn yw cynyddu cyfraniad, ymwybyddiaeth ac ymgysylltiad pobl mewn perthynas â gwaith y Corff a llywio gwasanaethau.

Diben mynediad i safleoedd fydd casglu barn am wasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol er mwyn i'r Corff gynrychioli buddiannau'r cyhoedd. Bydd gwiriadau o ansawdd gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu cynnal yn erbyn safonau rheoleiddio'r arolygiaethau, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ac Arolygiaeth Gofal Cymru. Byddai cyflwyno rôl i'r Corff newydd o ran cynnal archwiliadau o'r gofal a ddarperir yn newid ei natur ac yn dyblygu a chymylu'r llinell cyfrifoldeb rhwng y Corff a'r arolygiaethau.

Fel y dywedais, ac fel y nododd yr arolygiaethau eu hunain, rydym yn disgwyl y bydd Corff Llais y Dinesydd yn gweithio fel partner cyfartal â'r arolygiaethau gan fod eu swyddogaethau, er yn wahanol, yn ategu ei gilydd i gyflwyno'r darlun cyffredinol.

Argymhelliad 13. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i gynnwys Gweinidogion Cymru ar y rhestr o bobl y gall Corff Llais y Dinesydd gyflwyno sylwadau iddynt.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Mae'n briodol bod Corff Llais y Dinesydd yn gallu cyflwyno sylwadau i gyrrff y GIG ac i awdurdodau lleol, gan eu bod yn darparu neu'n comisiynu gofal iechyd neu ofal cymdeithasol, felly byddant mewn sefyllfa i wneud unrhyw newidiadau i wasanaethau ar lawr gwlad ar ôl ystyried y sylwadau. Gan nad yw Gweinidogion Cymru yn comisiynu nac yn darparu gwasanaethau, nid ydym yn credu ei bod hi'n briodol eu cynnwys yn y rhestr o gyrrff y gall y Corff gyflwyno sylwadau iddynt.

Fodd bynnag, bydd Gweinidogion Cymru yn derbyn cynllun blynyddol ac adroddiadau blynyddol y corff ac yn eu monitro'n ofalus, ac felly'n rhoi cyfle i'r Corff lywio polisi cenedlaethol a thynnu sylw at arferion gorau. Fel gydag unrhyw gorff arall a noddir gan Lywodraeth Cymru, bydd perthynas waith rhwng y Corff a Llywodraeth Cymru fel y noddwr yn cynnig cyfle i'r Corff godi materion gyda Gweinidogion Cymru.

At hynny, gallai'r Corff ddewis cyflwyno sylwadau i gyrrff GIG ac awdurdodau lleol ledled Cymru, er enghraifft i aelodau o Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, sy'n cyflwyno cyfleoedd i ddylanwadu ar eu gwaith wrth gynllunio a chomisiynu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol i ddiwallu anghenion eu poblogaethau.

Argymhelliad 14. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i'r sefydliad dan sylw ymateb i unrhyw sylwadau a wneir gan Gorff Llais y Dinesydd.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod - ond ar 2 Rhagfyr, cyflwynodd y Llywodraeth welliant sy'n gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau statudol ar sut dylai'r ddyletswydd i ystyried sylwadau weithio yn ymarferol.

Rwyf wedi nodi sylwadau'r Pwyllgor ar natur y sylwadau y gall Corff Llais y Dinesydd eu gwneud, a'r hyn y gellir ei wneud i sicrhau eu bod nid yn unig yn cael gwrandawriad, ond bod y Corff a'r cyhoedd yn gallu gweld bod rhywun yn gwrandao arnynt. Er bod y ddyletswydd i roi sylw eisoes yn bwysig, rwyf wedi ystyried yr hyn a ddywedodd y Pwyllgor - ac ar 2 Rhagfyr 2019, cyflwynais welliant sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau statudol ar sut bydd hyn yn gweithio'n ymarferol.

Mae'n amlwg y bydd angen i'r Corff gael y wybodaeth ddiweddaraf am sut mae awdurdod cyhoeddus yn ymdrin â'i sylwadau, ac, yn bwysicaf oll, beth yw canlyniad y sylwadau hynny. Bydd cyhoeddi canllawiau statudol yn ein helpu i nodi sut dylai hyn ddigwydd mewn ffordd gymesur sy'n adlewyrchu'r mathau gwahanol o sylwadau y gellir eu gwneud.

Bydd dyletswydd ar gyrrff y GIG ac awdurdodau lleol i ystyried y canllawiau hynny wrth ystyried y sylwadau, ac wrth arfer unrhyw swyddogaethau dan sylw yn y sylwadau.

Credaf fod hyn yn gryfach na dyletswydd syml i ymateb i sylwadau. Bydd y canllawiau yn pwysleisio pwysigrwydd hysbysu'r Corff am ganlyniad sylwadau. O'r dystiolaeth a glywsom yn ystod y broses graffu hyd yma, bydd gwybod pa wahaniaeth mae sylwadau wedi ei wneud yn allweddol i allu'r Corff i ddangos i'r cyhoedd bod ymwneud

â'r Corff a rhoi safbwyntiau yn rhywbeth ystyrllon, yn ychwanegu gwerth ac yn gallu gwneud gwahaniaeth.

Argymhelliad 15. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i Gorff Llais y Dinesydd wneud trefniadau ar gyfer ei strwythurau mewnol lleol

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derbynn yn rhannol

Fel y gwelir yn y memorandwm esboniadol i'r Bil, rydym wedi ymrwymo i'r egwyddor o sefydlu'r Corff Llais y Dinesydd er mwyn cynrychioli barn y cyhoedd ym meysydd iechyd a gofal cymdeithasol. Felly, mae angen iddo allu cyflawni ei swyddogaethau yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol er mwyn bod yn llwyddiannus. Rwyf wedi cefnogi'r farn hon yn gyson.

Fodd bynnag, mae'r dystiolaeth ysgrifenedig a llafar a gafwyd gan y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn pwysleisio pa mor bwysig yw ymgorffori'r egwyddor hon i randdeiliaid. Felly, ar 2 Rhagfyr 2019, cyflwynwyd gwelliant gan y Llywodraeth i'w gwneud yn ofynnol i Gorff Llais y Dinesydd, wrth baratoi ei ddatganiad polisi (dan adran 14), nodi sut mae'n bwriadu sicrhau ei fod yn cynrychioli buddiannau ac yn hygyrch i bobl o Fôn i Fynwy.

Mae hyn yn taro cydbwysedd priodol rhwng caniatáu i'r Corff benderfynu drosto'i hun, yn seiliedig ar ei asesiad ei hun o'r anghenion, materion gweithredol megis lle dylid lleoli ei swyddfeydd, a'i gwneud yn ofynnol i'r Corff sicrhau ei fod yn hygyrch ac yn cynrychioli barn pob unigolyn yng Nghymru benbaladr.

Argymhelliad 16. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i wneud darpariaeth i wirfoddolwyr gael eu recriwtio yn aelodau o Gorff Llais y Dinesydd. Dylai hyn gynnwys gofyniad i ddatblygu sylfaen o wirfoddolwyr amrywiol sy'n cynrychioli pob sector o'r gymdeithas.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Mae'r Corff Llais y Dinesydd wedi'i sefydlu fel corff corfforaethol annibynnol. O ganlyniad, mae ganddo'r pŵer i recriwtio gwirfoddolwyr heb fod angen darpariaeth benodol ar wyneb y Bil, a bydd hyn yn ei alluogi i adeiladu sylfaen amrywiol o wirfoddolwyr sy'n cynrychioli pob sector o gymdeithas. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn nodi amcan o gost hyfforddi gwirfoddolwyr a thalu treuliau ac ati. Felly mae recriwtio gwirfoddolwyr wedi'i ystyried yn y costau.

Mae tystiolaeth anecdotaidd gan y Cynghorau Iechyd Cymuned yn awgrymu bod llawer o ymgeiswyr priodol yn gyndyn o wneud cais am aelodaeth o Gyngor Iechyd Cymuned ar hyn o bryd oherwydd y broses ymgeisio a chyfweld hynod ffurfiol. Felly, mae gan y ffaith y bydd gan Gorff Llais y Dinesydd yr hyblygrwydd i benderfynu ar ei fodel gwirfoddolwyr ei hun botensial gwirioneddol i gynyddu nifer ac amrywiaeth y gwirfoddolwyr.

Mae swyddogion wedi cael sgwrs gychwynnol gyda Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru a ddywedodd y byddent yn hapus i rannu eu profiadau recriwtio a chadw

gwirfoddolwyr gyda'r Bwrdd Gweithredu a gaiff ei sefydlu i hwyluso'r gwaith o sefydlu'r Corff newydd.

Argymhelliad 17. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn diwygio'r Bil i gynnwys dyletswydd ar gyrrff iechyd ac awdurdodau lleol i gydweithio â Chorff Llais y Dinesydd.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Mae'r Bil eisoes yn dweud bod rhaid i gyrrff y GIG ac awdurdodau lleol hyrwyddo ymwybyddiaeth o weithgareddau Corff Llais y Dinesydd (adran 17) a darparu gwybodaeth y mae'n gwneud cais rhesymol amdani (adran 18). Mae gwelliannau Cyfnod 2 y Llywodraeth wedi'u cyflwyno hefyd a fydd, o'u pasio, yn cryfhau ymhellach y berthynas rhwng Corff Llais y Dinesydd a chyrrff y GIG ac awdurdodau lleol:

- (i) y cod ymarfer sy'n ymwneud â mynediad i safleoedd i geisio canfod barn pobl; a
- (ii) bydd canllawiau statudol yn pennu sut i ymdrin â sylwadau a wnaed gan Gorff Llais y Dinesydd mewn perthynas ag iechyd a gwasanaethau cymdeithasol, gan sicrhau bod y Corff yn cael y wybodaeth ddiweddaraf ac yn gwybod am ganlyniad ei sylwadau.

Gyda'i gilydd, mae'r darpariaethau hyn yn gosod fframwaith cryf ar gyfer cydweithredu rhwng Corff Llais y Dinesydd a chyrrff y GIG ac awdurdodau lleol. Rwy'n disgwyl i'r Corff newydd a'i bartneriaid yn y GIG a llywodraeth leol adeiladu ar y trefniadau statudol hyn wrth i'r berthynas rhyngddynt ddatblygu.

Argymhelliad 18. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn ailystyried yr adnoddau a neilltuwyd ar gyfer sefydlu a gweithredu Corff Llais y Dinesydd, gyda golwg ar eu cynyddu. Bydd angen adlewyrchu unrhyw newidiadau yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cyflwyno'r amcangyfrif gorau o gostau'r Bil, yn seiliedig ar y dystiolaeth sydd ar gael ar hyn o bryd. Mae'n bwysig cydnabod y bydd Corff Llais y Dinesydd yn gorff annibynnol a noddir gan Lywodraeth Cymru, gyda'r disgresiwn i ddefnyddio ei gyllid mewn ffyrdd gwahanol i'r hyn a ragwelwyd yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Fodd bynnag, bydd yn rhaid iddo weithredu o fewn ei amlen ariannol er mwyn cyflawni ei swyddogaethau.

Mae'r cyllid a gaiff ei ddarparu i'r Corff newydd yn cymharu'n ffafriol iawn â'r hyn sydd ar gael i gyrrff tebyg mewn rhannau eraill o'r DU sy'n cyflawni swyddogaethau lled debyg. Ar sail cyllideb flynyddol o £4.7 miliwn ar gyfer y Corff newydd, bydd hyn yn golygu cyllid o £1.52 y pen o'r boblogaeth. Y symiau cyfatebol yn 2017/18 oedd £0.54 ar gyfer Health Watch yn Lloegr a £0.84 ar gyfer y Patient and Client Council yng Ngogledd Iwerddon.

Rwy'n fodlon bod hon yn lefel ddigonol o gyllid sy'n sicrhau cydbwysedd rhwng pwysau cystadleuol ar bwrs y wlad wrth sicrhau buddsoddiad i gryfhau llais y dinesydd a sicrhau gwerth am arian. Fel y nodwyd mewn ymateb i rai o'r argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Cyllid, bydd unrhyw oblygiadau ariannol nas rhagwelwyd yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb bresennol a ddyrennir ar gyfer y ddeddfwriaeth hon, dros gyfnod cynllunio'r gyllideb fel y nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Bydd unrhyw gostau ychwanegol y tu hwnt i hynny'n cael eu hymgorffori yng nghynlluniau cyllidebol y dyfodol.

Argymhelliad 19. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn adrodd yn ôl inni ar y cynnydd gyda'r gwaith ar ddiwygio'r system reoleiddio ac arolygu yn y meysydd ieched a gofal cymdeithasol. Dylai wneud hyn o fewn 12 mis.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derby

Byddaf yn fodlon rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y mater hwn yn y flwyddyn i ddod

Argymhelliad 20. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyflwyno cynigion yn y dyfodol i fynd i'r afael â'r diffyg cysondeb yn y systemau sy'n rheoleiddio staff clinigol a rheolwyr anghlinigol yn y GIG. Nid mater i'r Bil hwn yw hyn.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Cytunaf â barn y Pwyllgor nad yw hwn yn fater i'r Bil hwn.

Nid wyf yn bwriadu mynd i'r afael â'r mater mewn rheoliadau. Fodd bynnag, rydym yn bwriadu cynnal adolygiad yn ystod 2020 o'r broses benodi, y contractau a'r systemau perfformiad sydd ar waith ar gyfer swyddogion gweithredol ac uwch arweinwyr y GIG. Bydd hyn yn ystyried pa welliannau pellach sydd eu hangen. At hynny, byddwn yn adolygu'r 'Codau Ymddygiad ac Atebolrwydd ar gyfer Byrddau'r GIG' a 'Chyfarwyddiadau'r Cod Ymddygiad ar gyfer Rheolwyr y GIG' a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2007, er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r dirwedd reoleiddiol a llywodraethu bresennol. Rydym hefyd yn ymgysylltu â GIG Lloegr ar sut bydd y gronfa ddata ganolog o gyfarwyddwyr sy'n cael ei chreu ganddynt yn sicrhau y gellir monitro a lliniaru symudiadau unigolion rhwng pedair gwlad y DU, ac o dramor.

Rwy'n fodlon adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar hyn y materion hyn yn y flwyddyn i ddod.

Argymhelliad 21. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn adrodd yn ôl inni ar y gwaith sy'n cael ei wneud i wella ansawdd arwain a rheoli yn y gwasanaeth ieched. Dylai wneud hyn o fewn 6 mis.

Rwy'n fodlon rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y gwaith sy'n cael ei wneud i wella ansawdd arwain a rheoli yn y gwasanaeth ieched yn y flwyddyn i ddod.

Eitem 6.4

Vaughan Gething AC/AM

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Ein cyf/Our ref: MA/VG/5824/19

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llyr Gruffydd AC
Cadeirydd, y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

14 Ionawr 2020

Annwyl Llyr,

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Cyllid am ei waith diwyd a manwl wrth ystyried goblygiadau ariannol Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru). Rwy'n cydnabod y 9 o argymhellion a wneir gan y Pwyllgor yn ei adroddiad craffu, a gyhoeddwyd ar 15 Tachwedd 2019, ac amgaeaf f'ymateb i bob un ohonynt yn Atodiad A.

Rwy'n falch bod y Pwyllgor yn gefnogol i'n dull o ddatblygu amcangyfrifon o gost a manteision y Bil drwy ymgysylltu â rhanddeiliaid, gan gynnwys cyrff y GIG ac awdurdodau lleol, a bod y Pwyllgor o'r farn y bydd hyn yn ein helpu i weithredu'r newidiadau diwylliannol y mae'r Bil am eu cyflawni.

Mae nifer o argymhellion y Pwyllgor yn ymwneud â meysydd lle na fu'n bosibl meintioli costau a manteision newidiadau diwylliannol mewn modd ystyrlon. Rwy'n parhau'n gwbl argyhoeddedig na ddylid ceisio cynnal y drafodaeth am ansawdd a gonestrwydd o fewn fframwaith sy'n seiliedig ar werth ariannol, gan na fyddai hynny'n cymryd i ystyriaeth y ffaith na ellir dadansoddi'r manteision, a fydd yn deillio o gyflwyno'r ddwy ddyletswydd hyn, mewn modd ariannol heb iddynt golli eu hystyr, er fy mod yn cydnabod rôl graffu a diddordeb y Pwyllgor. Mae'r rhan fwyaf o'r manteision y disgwylir iddynt ddeillio o ddarpariaethau'r Bil yn rhai nad ydynt yn ariannol – manteision ydynt sy'n ymwneud â sicrhau gwell gwasanaethau, profiadau, a chanlyniadau. Er y bydd y pethau hyn o fantais wirioneddol a sylweddol i'r rheini sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd, ac i'r rheini sy'n eu darparu, ond nid oes modd eu hystyried fel manteision ariannol.

O ganlyniad, ni fu'n bosibl imi dderbyn yn llawn bob un o argymhellion y Pwyllgor yn y meysydd hyn. Fodd bynnag, rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl iddynt, ac ym mhob achos rydym wedi cadw cyn belled â phosibl at yr egwyddorion a'r rhesymeg sy'n sail i'n broses benderfynu wrth inni wrth fynd drwyddi.

Rwy'n gwerthfawrogi'n fawr eiriau o rybudd y Pwyllgor ynghylch cywirdeb yr amcangyfrifon o gostau. Rwy'n awyddus i bwysleisio f'ymrwymiad parhaus i'w monitro'n ofalus iawn, a

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

byddaf yn parhau i weithio'n agos gyda'n rhanddeiliaid allweddol i'w hadolygu'n rheolaidd yn ystod y cyfnod gweithredu.

Yn olaf, hoffwn roi gwybod fy mod wedi cyflwyno tri gwelliant gan y Llywodraeth i'r Bil ar 2 Rhagfyr 2019, ac y byddaf hefyd yn cyflwyno cyfres arall o welliannau yn ystod Cyfnod 2. Bydd unrhyw effeithiau ariannol sy'n gysylltiedig â'r newidiadau hyn yn cael eu nodi yn yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol y byddwn yn ei gyflwyno ar ôl trafodion Cyfnod 2.

Byddaf hefyd yn ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, a Chadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon, mewn perthynas â'u hadroddiadau Cyfnod 1, a byddaf yn copïo pob llythyr at Gadeiryddion y tri Phwyllgor.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Vaughan Gething". The signature is written in a cursive, flowing style.

Vaughan Gething AC/AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Atodiad A: Ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion y Pwyllgor Cyllid mewn perthynas â Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru).

Ar 3 Gorffennaf 2019, ystyriodd y Pwyllgor Cyllid oblygiadau ariannol Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru), ac ar 15 Tachwedd fe gyhoeddodd y Pwyllgor ei adroddiad craffu. Mae'r ddogfen hon yn rhoi ymateb Llywodraeth Cymru i bob un o'r 9 o argymhellion a wneir yn yr adroddiad hwnnw.

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ymgymryd â gwaith pellach yn dadansoddi ac yn amcangyfrif buddion y Bil, a nodir fel ysgogwyr allweddol ar gyfer gweithredu'r ddeddfwriaeth. Dylid cynnwys y wybodaeth hon, a ddylai gynnwys dadansoddiad o sensitifrwydd i ddangos yr ystod bosibl o werthoedd, mewn Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig a gyhoeddir ar ôl trafodion Cyfnod 2.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Cyn cyflwyno'r Bil, cyflawnwyd gwaith sylweddol o ran ymchwilio i'r dystiolaeth a oedd ar gael, gan ddod i'r casgliad o ran y pwynt hwn y byddai unrhyw ddadansoddiad o sensitifrwydd mewn perthynas â hyn yn rhy gyffredinol i fod yn ystyrllon yn ymarferol oherwydd y diffyg data am y manteision sy'n ymwneud â'r gost o osgoi darparu gofal iechyd o ansawdd gwael.

Manteision anariannol yw'r rhan fwyaf o'r manteision y disgwylir iddynt deillio o ddarpariaethau'r Bil; manteision ydynt sy'n ymwneud â gwell gwasanaethau, profiadau, a chanlyniadau. Mae'r pethau hyn o fudd gwirioneddol i'r bobl sy'n defnyddio gwasanaethau, yn ogystal â'r rheini sy'n eu darparu, ond nid yw'n hawdd eu mesur mewn modd ariannol, ac ni fyddai gwneud hynny'n rhoi darlun cywir o'r manteision. Wrth gynhyrchu'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol fel y'i cyhoeddwyd, rydym wedi ceisio sicrhau'r cydbwysedd priodol rhwng asesiad o'r costau, wedi eu meintoli, yr ydym yn rhagweld y byddant yn deillio o'r ddeddfwriaeth, a'r risg o gyflwyno amcangyfrif diystyr.

Mae gwaith yn mynd rhagddo i ystyried cwmpas y rhaglen monitro a'r gweithgarwch gwerthuso a fydd yn gallu mesur manteision anariannol y Bil. Bydd hyn yn cynnwys y dangosyddion penodol sydd wedi eu meincnodi y disgwylir iddynt allu dangos gwelliannau mesuradwy yn ystod y cyfnod ôl-weithredu.

Goblygiadau ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol o ganlyniad i'n hymateb i'r argymhelliad hwn.

Argymhelliad 2. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn tybio y bydd cyfran sylweddol o'r costau sy'n deillio o ofynion y Bil yn cael eu hamsugno gan randdeiliaid, fel cyrff y GIG heb nodi'r goblygiadau tebygol. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylid cynnwys rhagor o wybodaeth yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn darparu asesiad priodol o'r costau a'r manteision tebygol a fydd yn deillio o'r ddeddfwriaeth, ac fe'i datblygwyd drwy

ymgysylltu'n agos â rhanddeiliaid, gan gynnwys cyrff y GIG. Mae'r asesiad hwn yn dod i'r casgliad bod y dyletswyddau a roddir ar gyrff y GIG drwy'r Bil yn rhai priodol a chymesur. Mae'r asesiad hefyd yn cynnwys, lle y bo'n bosibl, gostau cyfleoedd o ganlyniad i'r ffaith bod darpariaethau yn y Bil yn cynnwys rhyddhau staff ar gyfer hyfforddiant, er mwyn iddynt allu ymgorffori'r ffyrdd newydd o weithio yn eu gwaith.

Mae Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol yn ddadansoddiad sy'n ymwneud â gwerth am arian - byddai ymestyn y dadansoddiad i gynnwys ystyried sut y bydd y costau hyn yn cael eu hariannu yn symud y tu hwnt i'r hyn y mae'r aseidiadau wedi cael eu dylunio i'w wneud a'u pwrpas. Wrth gwrs, mae materion sy'n ymwneud â bod yn fforddiadwy, a chyllid, yn ystyriaethau pwysig i Lywodraeth Cymru, ond byddant o ddiddordeb i'r Cynulliad, ac felly byddant yn cael eu monitro'n agos yn ystod y cyfnod gweithredu.

Goblygiadau ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol o ganlyniad i'n hymateb i'r argymhelliad hwn.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylid gwneud gwaith pellach mewn perthynas â'r costau parhaus sy'n debygol o godi o'r ddyletswydd ansawdd, nad ydynt yn cael eu meintioli yn yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol. Dylai gynnwys dadansoddiadau o sensitifrwydd i ddangos yr ystod bosibl o werthoedd, a chynnwys hyn yn yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig a gyhoeddir yng Nghyfnod 2.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Gwrthod

Rydym yn parhau o'r farn y bydd y costau parhaus sy'n codi o'r ddyletswydd ansawdd yn cael eu pennu gan mwyaf gan benderfyniadau a gymerir gan gyrff unigol y GIG, ac nid yw Llywodraeth Cymru mewn sefyllfa i ddweud ymlaen llaw beth fydd y penderfyniadau hynny. Byddwn yn gwneud mwy o waith yn y Memorandwm Esboniadol diwygiedig o ran darparu enghreifftiau o'r arferion gorau sydd ar waith ar hyn o bryd, lle mae rhai unigolion eisoes yn gweithio mewn ffyrdd a fydd yn ofynnol o dan y ddyletswydd. Bydd hyn yn dangos gwerthoedd mewn achosion unigol o'r arferion gorau sydd ar waith ar hyn o bryd, ond nid yw'n darparu'r dystiolaeth mewn perthynas â phenderfyniadau a chanlyniadau yn y dyfodol a fyddai'n ein galluogi i gyflwyno amcangyfrif pendant o gyfanswm y gost (na hyd yn oed yr ystod o gostau) ledled Cymru.

Goblygiadau ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol o ganlyniad i'n hymateb i'r argymhelliad hwn.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ailystyried lefelau'r costau ar gyfer codi ymwybyddiaeth a hyfforddiant ar gyfer y dyletswyddau ansawdd a gonestrwydd a bod y rhain yn cael eu cynnwys mewn Aseiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig yng Nghyfnod 2.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derbynn mewn egwyddor

Mae'r amcangyfrifon o'r gost o ddatblygu deunyddiau'r hyfforddiant, a'r ymgyrch i godi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd, mewn perthynas â'r dyletswyddau ansawdd a gonestrwydd, a nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, yn seiliedig ar yr wybodaeth orau sydd ar gael ar hyn o bryd. Cafodd eu paratoi ar ôl ymgysylltu â rhanddeiliaid perthnasol, ac yn seiliedig ar ein profiad blaenorol o weithredu deddfwriaeth gymharol, gan gynnwys yr ymgyrch 'Gweithio i Wella' a ddefnyddiwyd i lansio proses gwyno newydd y GIG yn ôl yn 2011.

Wrth ystyried yr argymhelliad hwn, mae'r amcangyfrifon a oedd wedi eu cynnwys yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi cael eu hadolygu. Ni chafodd unrhyw dystiolaeth newydd ei chyflwyno yn ystod y broses graffu yng Nghyfnod 1 o ran lefelau'r costau yn y meysydd hyn, ac felly dim ond diwygiadau mân sydd wedi cael eu gwneud i adlewyrchu'n well bwysau chwyddiant wrth gyfeirio at ffigurau o'r gorffennol. Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'r rhanddeiliaid perthnasol, wrth i'r Bil deithio drwy'r broses graffu ac yn ystod y cyfnod gweithredu, er mwyn monitro cost ac ymarferoldeb y cynigion.

Goblygiadau ariannol

Bydd unrhyw oblygiadau ariannol, nad ydynt wedi eu rhagweld, yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb bresennol sydd wedi ei neilltuo ar gyfer y ddeddfwriaeth hon, yn ystod cyfnod cynllunio'r gyllideb fel y'i nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Bydd unrhyw gostau ychwanegol y mae eu hangen yn cael eu cynnwys mewn cynlluniau cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn paratoi dadansoddiad o sensitifrwydd i ddangos effaith newidiadau yn nifer y digwyddiadau ar y gost barhaus sy'n codi o gyflwyno'r ddyletswydd gonestrwydd. Dylid cynnwys y wybodaeth hon mewn Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig yng Nghyfnod 2.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gwneud rhagor o waith ar y costau cyfreithiol sy'n codi o'r Bil ac yn diweddarau'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yng Nghyfnod 2. Dylai hyn gynnwys dadansoddiad o sensitifrwydd i ddangos ystod o gostau, lle bo hynny'n briodol.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylid cynnal dadansoddiad o sensitifrwydd i ddangos sut y mae amrywiadau yn y rhagdybiaethau ynghylch nifer y cwynion ychwanegol yn effeithio ar nifer y staff sy'n ofynnol ar gyfer y Corff Llais Dinasyddion newydd a'i gostau rhedeg disgwylidig. Dylid cynnwys y wybodaeth hon mewn Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig yng Nghyfnod 2.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol adlewyrchu'r ystod bosibl o gostau TGCh yn hytrach na'r amcangyfrif cost isel.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derbyn

Bydd Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig yn cael ei osod ar ddiwedd Cyfnod 2, a bydd hwnnw'n cynnwys yr wybodaeth ychwanegol y gofynnir amdani.

Goblygiadau ariannol

Bydd unrhyw oblygiadau ariannol, nad ydynt wedi eu rhagweld, yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb bresennol sydd wedi ei neilltuo ar gyfer y ddeddfwriaeth hon, yn ystod cyfnod cynllunio'r gyllideb fel y'i nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Bydd unrhyw gostau ychwanegol y mae eu hangen yn cael eu cynnwys mewn cynlluniau cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell, wrth adolygu'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol, y dylid cynnwys gwybodaeth am fethodolegau a chynnwys penodol yr adolygiad ôl-weithredu. Dylai hyn gynnwys gwybodaeth am sefyllfa'r llinell sylfaen y gellir mesur ac asesu effaith y Bil yn ei herbyn.

Ymateb Llywodraeth Cymru: Derbyn

Mae gwaith yn mynd rhagddo i ystyried cwmpas y rhaglen fonitro a gweithgarwch adolygu a fydd ar waith ar ôl i'r ddeddfwriaeth gael ei gweithredu. Bydd Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cael ei osod ar ddiwedd Cyfnod 2, a fydd yn cynnwys rhywfaint o fanylion am y fethodoleg a'r dull gweithredu y bwriedir eu defnyddio i sefydlu llinell sylfaen ar gyfer gwerthuso llwyddiant ac effeithiau darpariaethau'r Bil.

Goblygiadau ariannol

Bydd unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb bresennol sydd wedi ei neilltuo ar gyfer y ddeddfwriaeth hon, yn ystod cyfnod cynllunio'r gyllideb fel y'i nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Bydd unrhyw gostau ychwanegol y mae eu hangen yn cael eu cynnwys mewn cynlluniau cyllidebau yn y dyfodol.

Eitem 6.5

Lesley Griffiths AC/AM

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

16

Ionawr 2020

Annwyl Mick

Hoffwn roi gwybod ichi am ddyddiadau cyfarfodydd y Grŵp Rhyng-weinidogol ar gyfer yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig eleni. Bydd y dyddiadau hyn yn ddarostyngedig i newid ond bwriedir cynnal y cyfarfodydd ar y dyddiadau a ganlyn:

- 13 Ionawr
- 17 Chwefror
- 23 Mawrth
- 27 Ebrill
- 15 Mehefin
- 14 Medi
- 26 Hydref
- 16 Tachwedd
- 7 Rhagfyr.

Mae'r cyfarfodydd hyn yn hoelio sylw ar faterion allweddol sy'n ymwneud yn bennaf â pharatoadau'r DU i ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Caiff pedair Gweinyddiaeth y DU eu cynrychioli.

Hoffwn hefyd roi gwybod ichi y canslwyd y cyfarfod ar 25 Tachwedd 2019 oherwydd yr etholiad cyffredinol.

Xn gywir
Lesley

Lesley Griffiths AC/AM

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs